

Projekt „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” (09.2014-04.2016)

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

(Sprawozdanie finansowe dostępne w generatorze wniosków grantodawcy)

Opracowane przez Koordynatorkę projektu: Karolinę Marcinkowską

SPIS TREŚCI:

Str.2 – Meritum projektu (wersja 2500 znaków)

Str.3 – Meritum projektu (wersja dłuższa)

Str.5 – Podsumowanie działań. Lista działań opisanych w dotychczas złożonych sprawozdaniach okresowych

Str.6 – Monitoring

Str.7 – Interwencje prawne

Str.8 – Interwencje społeczne

Str.9 – Apele, listy otwarte, oświadczenia

Str.10 – Propagowanie dobrych praktyk i popularyzacja projektu: debaty, warsztaty

Str.11 – Tworzenie Bazy Wiedzy: przewodnik, ekspertyzy

Str.13 – Budowanie sieci na rzecz tolerancji, patronaty

Str.14 – Udział w szkoleniach, debatach i konferencjach związanych z tematem projektu
Promocja idei projektu, sieciowanie, współpraca z partnerem – Fundacją Klamra

Str.15 – Osiągnięte rezultaty. Podsumowanie rezultatów ilościowych całego projektu

Str.16 – Interwencje prawne i społeczne. Podsumowanie rezultatów jakościowych

Str.18 – Długofalowe korzyści, jakie przyniósł projekt

Str.19 – Dokumentacja

Str.20 – Linki do ogólnodostępnych listów, apeli, oświadczeń OR, artykułów

Str.21 – ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY. Podsumowanie działań

Str.22 – Osiągnięte rezultaty (ilościowe i jakościowe)

Str.23 – ZAGADNIENIA PRZEKROJOWE: dobre rządzenie, równe szanse, zrównoważony rozwój

MERITUM PROJEKTU (WERSJA 2500 znaków)

Celem projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji”, realizowanego od września 2014 r. do kwietnia 2016 r., było zwalczanie wszelkich form rasizmu, antysemityzmu, ksenofobii i innych postaw godzących w godność człowieka. W obliczu wzrastającej obecności mowy nienawiści i agresji motywowanej uprzedzeniami, uznaliśmy za konieczne podjęcie działań, które piętnowałyby to zjawisko i uświadamiały zarówno obywateli/lki, jak i organy ścigania co do jego wysokiej szkodliwości społecznej.

Najistotniejszym działaniem w ramach projektu było STWORZENIE I URUCHOMIENIE PORTALU WWW.ZGLOSNIENAWISC.OTWARTA.ORG. Za pomocą prostego formularza, każdy obywatel/lka może zareagować na nienawiść i zgłosić wypowiedź zauważoną w Internecie, prasie czy w przestrzeni publicznej. Dla działaczy/ki Stowarzyszenia portal stanowi narzędzie ułatwiające nadzór przebiegu podejmowanych interwencji, archiwizację dokumentów (wniosków, zgłoszeń, zażaleń) oraz wgląd w nastroje społeczne.

Równolegle do OBSŁUGI PORTALU i podejmowanych DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH prowadziliśmy stały MONITORING mowy i czynów nienawiści, analizując Internet i prasę. Reagowanie na zjawiska zidentyfikowane w ramach monitoringu, wyrażało się w upublicznianiu stanowiska Otwartej podczas debat publicznych, odpowiadaniu na zapotrzebowanie instytucji lokalnych (prowadzenie warsztatów dla szkół i instytucji, wsparcie merytoryczne) i udostępnianiu informacji na stronie www.otwarta.org. W ramach interwencji prawnych zgłosiliśmy do prokuratury 420 incydentów, 52 zażalenia. Udzieliliśmy ok. 60 interwencji telefonicznych, zgłosiliśmy ponad 80 stron internetowych do administratorów, wystosowaliśmy 15 apeli w sprawie nienawistnych incydentów.

Drugim etapem projektu było opracowanie i wydrukowanie PRZEWODNIKA DLA ORGANÓW ŚCIGANIA. FORMY DYSKRYMINACJI I METODY ICH ZWALCZANIA. To praca zbiorowa, złożona z tekstów przybliżających charakterystykę przestępstw motywowanych nienawiścią wobec Romów, Żydów, czarnoskórych, muzułmanów i środowiska LGBT. Teksty zostały opracowane przez osoby, które na co dzień pracują dla tych społeczności i znają źródła, specyfikę oraz charakter najczęściej spotykanych przestępstw skierowanych przeciwko opisywanej grupie. Bezpłatne egzemplarze zostały przekazane (także przy pomocy naszego partnera: Fundacji Klamra) policjantom, prokuratorom, organizacjom pozarządowym.

Kolejnym etapem projektu było zlecenie opracowania trzydziestu EKSPERTYZ, które dołączaliśmy do wysyłanych zawiadomień jako wsparcie uzasadnień czy wysyłanych zażaleń. Tematy ekspertyz dotyczą przede wszystkim logiki prawniczej niektórych uzasadnień umorzenia czy odmowy wszczęcia dochodzenia.

MERITUM PROJEKTU (WERSJA DŁUŻSZA)

Celem projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” realizowanego był przez Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita od września 2014 r. do kwietnia 2016 r., było upowszechnianie idei i usprawnienie działań realizowanych od 1999 roku przez Stowarzyszenie, a więc przede wszystkim zwalczanie wszelkich form rasizmu, antysemityzmu, ksenofobii i innych postaw godzących w godność człowieka. W obliczu wzrastającej obecności mowy nienawiści i agresji powodowanej rasizmem, antysemityzmem, ksenofobią i innymi rodzajami nietolerancji, uznaliśmy za konieczne podjęcie działań, które piętnowałyby to zjawisko i uświadamiały zarówno obywateli/lki, jak i organy ścigania co do jego wysokiej szkodliwości społecznej i moralnej.

Środkiem do osiągnięcia tych celów były – podejmowane etapowo – działania projektowe. Najistotniejszym etapem projektu było stworzenie i uruchomienie **portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org**. Za pomocą prostego formularza dostępnego na portalu, każdy obywatel/lka może zareagować na nienawiść i zgłosić nienawistną wypowiedź zauważoną w Internecie, prasie czy w przestrzeni publicznej. Osoba zgłaszająca incydent jest informowana o wszelkich krokach podejmowanych przez Stowarzyszenie oraz dodatkowych informacjach wprowadzanych przez administratorów portalu do opisu zgłoszonego incydentu. Dla działaczy/ki Stowarzyszenia portal stanowi narzędzie ułatwiające nadzór przebiegu podejmowanych interwencji, archiwizację dokumentów (wniosków, zgłoszeń, zażaleń) oraz wgląd w nastroje społeczne.

Równolegle do obsługi portalu i podejmowanych działań interwencyjnych prowadziliśmy stały **monitoring mowy i czynów nienawiści**, analizując Internet i prasę. Informacje udostępnialiśmy w nowo utworzonej zakładce na stronie www.otwarta.org, natomiast tematy wymagające omówienia i nagłośnienia prezentowaliśmy szerszej publiczności podczas otwartych, tematycznych debat z udziałem ekspertów. W okresie trwania projektu zorganizowaliśmy 3 debaty: „Cygan – Rom - Polak... czyli o Cyganach trochę prawdy, garść mitów, kilka kłamstw” (26.05.15), „Polska dla ludzi!” (07.12.2015), „Warto być przyzwoitym...” czyli o tym jak zachować przyzwoitość w nieprzyzwoitym świecie?” (26.04.2016). Reagowanie na zjawiska zidentyfikowane w ramach monitoringu, wyrażało się w upublicznianiu stanowiska Otwartej podczas debat publicznych (realizowanych w partnerstwie z Teatrem Polskim) oraz poprzez odpowiadanie na zapotrzebowanie instytucji lokalnych (prowadzenie warsztatów dla szkół i instytucji, wsparcie merytoryczne). W celu zwrócenia uwagi na fakty ignorowania przejawów agresji i nietolerancji przez opinię publiczną i władze, prowadziliśmy na bieżąco korespondencję z władzami różnego rodzaju i szczebla, redakcjami gazet, administratorami stron internetowych, upublicznialiśmy listy otwarte. W ramach **interwencji prawnych** zgłosiliśmy do prokuratury 420 incydentów, 52 zażalenia. Udzielono ok. 60 interwencji telefonicznych, zgłoszono ponad 80 stron internetowych z nienawistnymi treściami zgłoszonych do administratorów tych stron, wystosowano 15 apeli w sprawie nienawistnych incydentów.

Drugim etapem projektu było opracowanie i wydrukowanie (dostępna także wersja elektroniczna) **Przewodnika dla organów ścigania. Formy dyskryminacji i metody jej zwalczania**. To praca zbiorowa, złożona z tekstów przybliżających charakterystykę przestępstw motywowanych nienawiścią wobec Romów, Żydów, czarnoskórych, muzułmanów i środowiska LGBT. Teksty zostały napisane przez osoby, które na co dzień pracują dla tych społeczności i znają źródła, specyfikę oraz charakter najczęściej spotykanych przestępstw motywowanych

nienawiścią skierowanych przeciwko opisywanej grupie. Bezpłatne egzemplarze zostały przekazane (także przy pomocy naszego partnera: Fundacji Klamra) policjantom, prokuratorom, organizacjom pozarządowym zajmującym się tematyką związaną z przestępstwami z nienawiści i zwalczaniem mowy nienawiści.

Kolejnym etapem projektu było zlecenie opracowania trzydziestu **ekspertyz** prawnych, językowych i socjologicznych, które dołączaliśmy do wysyłanych zawiadomień jako wsparcie uzasadnień czy wysyłanych zażaleń, z powołaniem się na konkretny incydent/y lub odmowy wszczęcia dochodzenia dostępne na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org. W przypadku opinii prawnych, ekspertyzy dotyczą wybranego incydentu lub grupy incydentów oraz oceny rozstrzygnięcia (o ile już ją otrzymaliśmy i umieściliśmy na portalu). Tematy ekspertyz dotyczą przede wszystkim logiki prawniczej niektórych uzasadnień umorzenia czy odmowy wszczęcia dochodzenia (np. interpretacja słowa "nawoływanie" do nienawiści), mogą być analizą interwencji związanych z koncertami neonazistowskimi, analizą incydentów islamofobicznych czy antysemickich.

W czasie realizacji projektu zaobserwowaliśmy wymierne korzyści ze współpracy z **partnerem** – Fundacją Klamra. Przekazujemy sobie informacje odnośnie incydentów, wspieramy w zakresie zbierania podpisów pod apele, a od momentu uruchomienia portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org członkowie Klamry upowszechniają go podczas własnych akcji oraz wypowiedzi w radio i telewizji. Dzięki promocji naszego portalu podczas prowadzonych przez Darka Paczkowskiego działań artystycznych i warsztatów, nasze działania nabierają ogólnopolskiego oddźwięku. Wsparcie projektu przez Fundację Klamra było też istotne w kwestii rozpowszechnienia Przewodnika dla organów ścigania.

Projekt „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” realizowany był przez Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita w ramach programu Obywatele dla Demokracji, współfinansowanego z funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

2. Podsumowanie działań

2A. Lista działań opisanych w dotychczas złożonych sprawozdaniach okresowych:

- od 01.09.14 (rozpoczęcie realizacji projektu) do 29.12.14 – zgłoszenie 67 incydentów do prokuratury;
- 01.09–25.09.14 - budowa zespołu projektowego: zatrudnienie koordynatorki projektu, koordynatorki ds. interwencji i koordynatorów ds. monitorowania przejawów nienawiści i ksenofobii, ustalenie zakresu obowiązków zespołu (Zebranie Zarządu);
- 02.10.14 – utworzenie zakładki dotyczącej projektu na stronie ww.otwarta.org, zamieszczanie informacji o projekcie;
- 31.10.14 - oświadczenie OR ws. koncertów "Ku Niepodległej";
- 20.11.14 - Interwencja apel OR w/s słów Cejrowskiego;
- 03.11 - 28.11.14 - przygotowanie kreacji graficznej portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org, budowa Architektury Informacji portalu, wdrożenie techniczne i instalacja portalu na serwerze;
- 03.11-19.12.14 – ustalenie i wykonanie zmian technicznych w obrębie strony www.otwarta.org, uporządkowanie grafiki i układu treści, dodanie zakładki „monitoring”;
- 26.11.14 – ustalenie typów incydentów na portalu, „dobrych praktyk”, konstrukcja formularza „zgłaszania incydentu”, omówienie funkcjonalności wyszukiwarki, ustalenie charakteru strony incydentu;
- 10.12.14 – wystosowanie apelu OR do Prokuratora Generalnego w sprawie Teatru TrzyRzecz;
- 01.12–20.12.14 - uzupełnienie portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org o pierwsze incydenty i dobre praktyki, przetłumaczenie podstawowych treści na język angielski, przygotowanie portalu do oficjalnego otwarcia;
- 19.12.14 - Szkolenie z obsługi CMS portalu (bazy administracyjnej portalu) zorganizowane przez firmę SilkSoftWarehouse dla pracowników OR;
- 19.12-29.12.14 - opracowanie procedur dot. uzupełniania i obsługi portalu;
- 05.01.15 - uruchomienie portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org, uzupełnienie portalu o opis incydentów które zostały przez nas odnotowane od początku realizacji projektu (od września 2014 r.), dodanie pięciu ekspertyz (jednej językowej i czterech prawnych);
- 16.02.15 - list OR o Kurii Bydgoskiej ws. antysemitycznych wypowiedzi księdza Kneblewskiego;
- 06.03.15 - list otwarty w sprawie neonazistowskich koncertów organizowanych w Polsce;
- 20.04.15 – apel OR do sędziów rodzinnych, kuratorów ds. rodzinnych i prokuratorów w odpowiedzi na zgłoszenia incydentów świadczących o braku podstawowej wrażliwości międzykulturowej w kontakcie z muzułmanami;
 - od 30.04.15 – 30.07.15 - warsztaty antydyskryminacyjne OR dla dorosłych (22.06.15 Wrocław), młodzieży (30.07.15 Przystanek Woodstock, 27.05.15 Liceum w Górze, 21.05.15 Śledziejowice, 30.04.15 Wrocław);
- 8.05.15 - wykład Pauli Sawickiej pt. „Czy nacjonalizm to patriotyzm” na II Międzynarodowej Konferencji „Europa wobec wyzwań XXI wieku”, Oświęcim;
- 23.05.15 - Stoisko OR na Warszawskim Dniu Różnorodności: promocja naszych działań i portalu, wydrukowanie załączek informujących o portalu, quizów dla dzieci o Warszawie wielokulturowej, prowadzenie warsztatów dla dzieci „O tolerancji z najmłodszymi”;
- 26.05.15 - wydarzenie projektowe - debata publiczna Otwartej pt. Cygan – Rom - Polak... czyli o Cyganach trochę prawdy, garść mitów, kilka kłamstw;
- wydruk zaktualizowanych folderów informacyjnych o działalności Otwartej w dwóch wersjach językowych (1000 szt. + 1000 szt.), zawierających informację o projekcie;
- 02.06.15 - uczestnictwo koordynatorki projektu OR w debacie pt. Na początku jest słowo czyli o mowie nienawiści w przestrzeni publicznej, Kraków;

- 23.06.15 – list OR do kurii w Poznaniu w związku z zorganizowaną przez Eucharystyczny Ruch Młodych grą miejską dla dzieci, opartą na poznańskiej legendzie o profanacji Hostii przez Żydów;
- 02.07.15 - opracowanie i wysłanie oświadczenia OR w sprawie antysemickich wypowiedzi St. Michalkiewicza w czasie Nocy Kościołów na Dolnym Śląsku;
- od 03.15 do 04.15 – ustalenie charakteru przewodnika przeznaczonego dla organów ścigania, wysłanie propozycji współpracy do wybranych ekspertów;
- 18.08.15 - List otwarty OR do Prezesa PZPN Zbigniewa Bońka w związku z jego wypowiedziami dotyczącymi działalności Stowarzyszenia Nigdy Więcej;
- 21.08.15 - List otwarty OR w sprawie neonazystowskich koncertów;
- od 04.15 do 07.15 - Zlecenie i zebranie siedmiu tekstów do przewodnika dla organów ścigania (autorzy: G. Bah, G. Demel, J. Talewicz-Kwiatkowska, K. Górak-Sosnowska, M. Waszczuk, J. Synowiec, M. Szczygielska, M. Makuchowska);
- od 03.15 do 07.15 - udostępnianie na portalu i stronie pięciu ekspertyz prawnych i jednej językowej;
- od 31.08.15 – 19.01.15 – podjęliśmy 9 interwencji prawnych (OR w charakterze świadka) w sprawach wszczętych na podstawie zgłoszeń na portal zglosnienawisc.otwarta.org i opartych na nich zawiadomień wysłanych do Prokuratury, a dotyczących przypadków wzywania do nienawiści i przemocy wobec jednostek i grup z powodu ich przynależności narodowej i etnicznej lub wyznania oraz przypadków propagowania ustroju faszystowskiego (art. art. 256 i 257 kk).
- 08.2015 – przekazanie tekstów przeznaczonych do przewodnika do korekty językowej (wolontariat – Marek Gumkowski) oraz do przygotowania wstępu do przewodnika (wolontariat – Paula Sawicka).
- od 29.12.14 do 26.08.15 r. - liczba zgłoszonych do prokuratury incydentów: 144, zażaleń: 16, liczba incydentów zgłoszonych do straży miejskiej: 6, liczba stron internetowych z nienawistnymi treściami zgłoszonych do administratorów tych stron: 17.

2B.

Poniższe działania dotyczą okresu od 26.08.2015 r. do 30.04.2016 r.

Część finansowa sprawozdania obejmuje okres od 26 sierpnia 2015 r. do 30.04.2016 r.

W oparciu o trzy podstawowe działania planowane i opisane w punkcie B5 we wniosku projektowym, ZREALIZOWANO NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

*** (1) MONITOROWANIE (w tym MONITORING OBYWATELSKI)**

Monitoring mowy nienawiści prowadzony jest na bieżąco, zgodnie z opracowaną procedurą monitoringu.

Informacje dotyczące decyzji prokuratury, działań innych organizacji oraz wszystkiego, co świadczy o coraz większej świadomości władz czy obywateli wobec mowy i czynów motywowanych uprzedzeniami, są odnotowywane na stronie www.otwarta.org w kolumnie MONITORING.

Efektywność monitoringu została niewątpliwie wzmocniona przez współdziałanie z lokalnymi inicjatywami (wymienione w dalszej części sprawozdania) oraz przez stały kontakt z naszym Partnerem - Fundacją Klamra.

ODBIORCY DZIAŁAŃ: oprócz sympatyków Otwartej (newsletter wysyłany regularnie listą) oraz fanów na fanpage'u OR na FB (gdzie zamieszczana jest większość informacji zawartych w podzakładce monitoring), monitoring prowadzony w ramach projektu jest narzędziem edukacyjnym dla studentów prawa, socjologii, politologii (informacje od wykładowców oraz pozyskane podczas konferencji we Wrocławiu 10.03.2016).

ANALIZA monitoringu prowadzonego podczas projektu oraz WNIOSKI z tego działania na przyszłość, zostały opisane przez Koordynatora ds. monitoringu i są dostępne pod linkiem: <http://www.otwarta.org/monitoring-w-ramach-projektu-spoleczenstwo-na-rzecz-tolerancji-analiza-i-wnioski/>

* (2) INTERWENCJE PRAWNE I SPOŁECZNE

- INTERWENCJE PRAWNE – zawiadamianie prokuratur i/lub Policji o przestępstwach motywowanych nienawiścią. Od sierpnia 2015 r. gros podejmowanych interwencji pochodzi ze zgłoszeń internautów na www.zglosnienawisc.otwarta.org.

ANALIZA interwencji podjętych podczas projektu oraz WNIOSKI z tego działania na przyszłość, zostały opisane przez Koordynatorkę ds. interwencji i są dostępne pod linkiem: <http://www.otwarta.org/interwencje-prawne-w-ramach-projektu-spoleczenstwo-na-rzecz-tolerancji-wnioski/>

15.03.2016 - Spotkanie Koordynatorki ds. interwencji z pracownikami biura Rzecznika Praw Obywatelskich – ustalenie zasad współpracy na przyszłość. Sprawozdanie ze spotkania: <http://www.otwarta.org/spotkanie-w-biurze-rzecznika-praw-obywatelskich-15-03-2016/>

04.2016

- wysłanie 1 zażalenia na decyzję prokuratury o umorzeniu dochodzenia

03.2016

wysłanie 7 zawiadomień do prokuratury

02.2016

- wysłanie 10 zgłoszeń spraw do prokuratury

- Interwencja ws. Faszystowskich napisów w Rudzie Śląskiej, rozmowa z Urzędem Miasta i Strażą Miejską (<http://www.zglosnienawisc.otwarta.org/incydent/1864>) (D. Wutke)

- (10.02.2016) Przesłanie do Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej kilku naszych spraw, umorzeń, zażeń na potrzeby Komisji – prośba od Macieja Tomaszewskiego z tejże Dyrekcji (D. Wutke)

01.2016

- wysłanie 5 zgłoszeń spraw do prokuratury

- wysłanie 4 zażeń na decyzję prokuratury o umorzeniu lub odmowie wszczęcia dochodzenia

12.2015

- wysłanie 16 zgłoszeń spraw do prokuratury

- wysłanie 10 zażeń na decyzję prokuratury o umorzeniu lub odmowie wszczęcia dochodzenia

11.2015

- wysłanie 21 zgłoszeń spraw do prokuratury

- wysłanie 8 zażeń na decyzję prokuratury

10.2015

- wysłanie 8 zgłoszeń spraw do prokuratury
- wysłanie 3 zażaleń na decyzję prokuratury
- 2 zgłoszenia na policję w sprawie graffiti (Zielona Góra) i wystosowanie listu do prezydenta Zielonej Góry w tej sprawie

09.2015

- 148 zgłoszeń do prokuratury dotyczących nienawistnych wpisów w Internecie
- wysłanie 2 zażaleń na decyzję prokuratury

W ramach INTERWENCJI PRAWNYCH Prezes OR Marek Gumkowski składał zeznania w charakterze świadka w sprawach wszczętych na podstawie zgłoszeń na portal zglosnienawisc.otwarta.org i opartych na nich zawiadomień wysłanych do Prokuratury, a dotyczących przypadków wzywania do nienawiści i przemocy wobec jednostek i grup z powodu ich przynależności narodowej i etnicznej lub wyznania oraz przypadków propagowania ustroju faszystowskiego (art. art. 256 i 257 kk).

- od stycznia 2016 do kwietnia 2016 – w 42 sprawach (Komenda Policja Warszawa I)
- w grudniu 2015 – w 18 sprawach
- w listopadzie 2015 – w 15 sprawach
- w październiku 2015 – w 13 sprawach
- we wrześniu 2015 – w siedmiu sprawach na KR Policji Warszawa I (ul. Dzielna 12)

INTERWENCJE SPOŁECZNE: publiczne wyrażanie stanowiska OR, zwracanie uwagi opinii publicznej na przejawy nietolerancji czy agresji.

- Komentarz ws. Nieusuwania przez Facebook grafiki oskarżającej Darka Paczkowskiego o pedofilię – prośba od red. Ewy Furtak z Wyborczej - <http://wyborcza.pl/1,75478,19675247,pedofil-bo-z-kod-obrzydliwa-akcja-przeciwdzialaczowi-spolicznemu.html>

- (01.12.16) udzielenie komentarza przez Paulę Sawicką dziennikarzowi Jackowi Harłukowiczowi z wrocławskiej Gazety Wyborczej, dot. spalenia kukły Żyda we Wrocławiu <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/1,35771,19462328,wroclaw-na-liscie-centrum-wiesenthala-za-sprawa-spalenia-kukly.html>

- (22.11.15) udział Pauli Sawickiej w seminarium pt. Mowa Nienawiści – od przeszłości do przyszłości. Stosowanie Europejskiej Konwencji w wewnętrznym systemie prawnym państwa (UW, Wydział Prawa i Administracji);

- (12.11.15) odwołanie od decyzji Prokuratury, umarzającej postępowanie w sprawie piosenki „Zakaz pedałowania”, napisane przy pomocy prawników z Lambda Warszawa - <http://www.otwarta.org/zakaz-pedalowania-odwolujemy-sie-od-decyzji-prokuratury/>

- (06.11.15) Nagranie dla Radia Tok FB – rozmowa K. Marcinkowskiej dot. zgłoszeń mowy nienawiści, portalu oraz przewodnika dla organów ścigania;

- (21.10.12) OR dołącza się do ogólnopolskiej kampanii wspierającej uchodźców w Polsce – „Ludzie ponad granicami” – zorganizowanej przez grupę „Migracja to nie zbrodnia”. Promocja na stronie i FB OR.

- (19.10.15) Nagranie dla Radia z Zagranicy – rozmowa M. Gumkowskiego z p. Samodekina dot. mowy nienawiści w polityce i przestrzeni publicznej;
- (18.10.15) M. Gumkowski był gościem programu „Twój problem – moja sprawa” w Radiu Tok Fm;
- (07.10.15) uczestnictwo i promocja kampanii „Wybieram bez hejtu – kampania przeciw nienawiści nie tylko przed wyborami” i promocji portalu www.zglosnienawisc przez prezesa OR, szereg artykułów dot. definicji mowy nienawiści i dot. portalu, m.in. w Rzeczpospolitej, W Polityce. Wypowiedź prezesa OR także w TVP Regionalna;
- (02.10.15) artykuł Jacka Szydłowskiego w Dzienniku Wschodnim dot. działań OR: „Rasistowskie hasła w internecie, na meczu i podczas marszu. Prokuratura wszczyna postępowania”
- (25.09.15) w programie TVN24 „Dwie prawdy” Romana Kurkiewicza i Jana Wróbla mowa jest o portalu [zglosnienawisc](http://www.zglosnienawisc) (dyskusja dot. o decyzji przyjęcia do Polski uchodźców)
- (14.09.15) debata w Polskie Radio 24 - Debata Poranka: Uchodźcy - szansa czy zagrożenie?. (M.Gumkowski).
- (14.09.2015) artykuł Anity Karwowskiej w METRO o portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org.

* APELE, LISTY OTWARTE, OŚWIADCZENIA

- (14.04.16) list otwarty Honorowego Przewodniczącego Rady Programowej Otwartej Rzeczpospolitej prof. Jerzego Jedlickiego skierowany do Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej dr Łukasza Kamińskiego. Jest to reakcja na przedstawioną przez Prezesa IPN zachętę dla włodarzy miast, aby usuwali pomniki przypominające o ich wyzwoleniu przez Armię Czerwoną. W liście Profesor przypomina też o wielkim wyzwaniu jakim jest wzajemny szacunek między narodami. http://otwarta.org/wp-content/uploads/2016/04/Przeciw_narodowej_niepami%C4%99ci.pdf
- (06.03.16) Oświadczenie OR na temat postępowania prokuratorskiego w Krakowie w sprawie satyrycznego widowiska „Neomonachomachia”. <http://www.otwarta.org/oswiadczenie-or-na-temat-postepowania-prokuratorskiego-w-krakowie/>
- (04.03.16) list otwarty do Premier Beaty Szydło List do Premier Szydło ws. ataków na organizacje i działaczy społecznych (Otwarta Rzeczpospolita, PTPA, Fundacja Batorego). <http://otwarta.org/wp-content/uploads/2016/03/list-NGOs%C3%B3w.pdf>
- (25.02.16) Koalicja Równych Szans (w tym Otwarta Rzeczpospolita), wystosowała apel do Rzecznika Praw Obywatelskich ws. powołania Rady do spraw Równego Traktowania. <http://www.otwarta.org/apel-do-rpo-ws-rady-do-spraw-rownego-traktowania/>
- (18.02.16) Otwarta Rzeczpospolita i AEDH wystosowały wspólne oświadczenie prasowe w sprawie sytuacji w Polsce. <http://www.otwarta.org/oswiadczenie-aedh-i-otwartej-rzeczpospolitej/>
- (11.02.16) Otwarta Rzeczpospolita wraz z 54 polskimi organizacjami pozarządowymi, wystosowała apel w sprawie ostatnich wydarzeń, które dotknęły Dariusza Paczkowskiego, Joannę Grabarczyk oraz Stowarzyszenie Lambda. Zwróciliśmy się do Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Komendanta Głównego Policji oraz Pełnomocnika Rządu ds. Społeczeństwa Obywatelskiego i Równego Traktowania z prośbą o objęcie tych spraw ich szczególnym zainteresowaniem. <http://www.otwarta.org/apel-organizacji-pozarządowych/>
- (11.01.16) list otwarty OR w obronie demokracji <http://www.otwarta.org/wp-content/uploads/2016/01/O%C5%9Bwiadczenie-na-www.pdf>

- (19.12.15) list otwarty OR skierowany do Jarosława Kaczyńskiego – prezesa Prawa i Sprawiedliwości. Zwracamy w nim uwagę na pojawiające się na ostatniej manifestacji, prowadzonej przez szefa partii rządzącej, hasła antysemickie.
- (22.11.15) OR popiera oświadczenie Polskiego PEN Clubu dot. spektaklu spalenia kukły Żyda podczas zorganizowanego przez faszystujących nacjonalistów zgromadzenia na wrocławskim rynku. Apel: <http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/11/O%C5%9Bwiadczenie-Polskiego-PEN-Clubu-w-sprawie-wroc%C5%82awskiej.pdf>
- (12.11.15) list OR do Podlaskiego Kuratora Oświaty w sprawie nauczyciela, który sformułował zadanie „ilu uchodźców trzeba utopić, aby dopłynąć do celu” - <http://www.otwarta.org/list-do-podlaskiego-kuratora-oswiaty/>
- (06.10.15) OR podpisała apel „Dignity for Lety !” skierowany przez EGAM do Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, Przewodniczącego Komisji Europejskiej, Przewodniczącego Rady Europy i Premiera Republiki Czeskiej domagający się usunięcia przemysłowej hodowli świń założonej na terenie dawnego obozu koncentracyjnego w Lety na terenie Republiki Czeskiej
- (15.10.15) OR podpisuje apel w ramach Międzynarodowego Dnia Uchodźcy.
- (01.10.15) OR (w ramach Koalicji na Rzecz Równych Szans) podpisuje list do Prezes Rady Ministrów Ewy Kopacz z apelem o wzmożenie działań podległych jej służb w zwalczaniu mowy nienawiści wobec imigrantów. <http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/10/15-X-Dzie%C5%84-Solidarno%C5%9Bci-z-Uchod%C5%BAcami.pdf>
- (30.09.15) list otwarty w dot. manifestacji „Słupszczenie przeciw imigracji – Marsz w obronie polskich miejsc pracy”, która odbyła się dnia 26 września br. (wysłane do Prokuratury Okręgowej w Słupsku). <http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/10/list-OR-S%C5%82upsk-solidarny-z-uchod%C5%BAcami.pdf>
- (01.09.15) podpisanie dwóch petycji dot. uchodźców: LIST OTWARTY W SPRAWIE UCHODŹCÓW oraz TAK dla przyjmowania osób uciekających przed prześladowaniami.

* **PROPAGOWANIE DOBRYCH PRAKTYK** i **POPULARYZACJA PROJEKTU: DEBATY, WARSZTATY**, prowadzone przez OR

Poniżej wydarzenia, które organizowaliśmy lub współtworzyliśmy w ramach projektu od 26.08.2015 r. do końca realizacji projektu.

- (26.04.2015) X Publiczna Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana. Obrady pod hasłem "Warto być przyzwoitym..." czyli o tym jak zachować przyzwoitość w nieprzyzwoitym świecie? (frekwencja: ok. 140 osób na sali). Statystyka oglądalności: 526, najwięcej równoczesnych widzów to 109. Z następujących krajów: Belgia, Kanada, Szwajcaria (4), Czechy, Niemcy (43), Dania, Finlandia, Francja, Wielka Brytania (21), Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Norwegia, Polska (430), Szwecja, Stany Zjednoczone (6), RPA.

<http://www.otwarta.org/kategoria/debaty/debaty-zorganizowalismy/>

- (07.12.2015) IX Publiczna Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana. Obrady pod hasłem „Polska dla ludzi!” dedykowane były pamięci prof. Zofii Kuratowskiej (frekwencja: ok. 80 osób, online: 50 oglądających. Pełna statystyka: http://www.otwarta.org/wp-content/uploads/2015/12/raport_otwartarz.pdf).

(3) TWORZENIE BAZY WIEDZY

- od 01.2015 – uzupełniamy na bieżąco bazę danych o aktach nienawiści oraz o podjętych interwencjach na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org. Uzupełnianie danych polega na dołączaniu pism z prokuratury, opisywanie podjętych przez nas kroków i uzyskanych odpowiedzi, dołączaniu ekspertyz prawnych zleconych w oparciu o konkretne incydenty.

- od 01.2015 do 08.2015 zostało zleconych 5 ekspertyz:

1. ekspertyza językowa dot. "nawoływania", J. Linde-Usiekiewicz
2. ekspertyza prawna dot. nawoływania do nienawiści, K.Kudyba
3. ekspertyza prawna IP 4 2015, zniewaga z powodu przynależności narodowej (art. 257 k.k.), M. Urbańczyk
4. ekspertyza prawna - homofobia IP 33 2015, P. Knut
5. ekspertyza prawna - homofobia IP 32 2015, P. Knut

Ekspertyzy załączane są do incydentów (informacji dodatkowych) których dotyczą, do podzakładki „incydenty” na portalu, na stronie OR (w informacjach bieżących, podzakładce dot. projektu oraz podzakładce „ekspertyzy”, jak również wysyłane na bieżąco newsletterem sympatykom i członkom Otwartej. Wszystkie ekspertyzy dostępne są tutaj: <http://www.zglosnienawisc.otwarta.org/poradnik-obywatela> oraz (w PDF) tutaj: <http://www.otwarta.org/30-ekspertyz-zleconych-w-ramach-projektu-spoleczenstwo-na-rzecz-tolerancji/>

Od 01.09.15 zleciliśmy kolejne 25 ekspertyzy:

1. ekspertyza prawna - kumulatywna kwalifikacja z art. 256 par. 1 k.k. (nawoływanie do nienawiści na tle przynależności wyznaniowej) i art. 257 k.k. (znieważenie z powodu przynależności wyznaniowej) w zw. z art. 11 § 2 k.k., M. Urbańczyk (6)
2. opinia prawna dotycząca granic wolności słowa w przypadku wypowiedzi mających formę nawoływania do nienawiści na tle orientacji seksualnej, K. Kudyba (7)
3. ekspertyza prawna dotycząca publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa (art. 255 k.k.), M. Urbańczyk (8)
4. ekspertyza prawna dotycząca publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa (art. 257 k.k.), D. Błaszak (9)
5. ekspertyza prawna dotycząca publicznego pochwalania lub publicznego nawoływania do popełniania zbrodni ludobójstwa (art. 126a k.k. w zw. z art. 118 k.k), M. Urbańczyk (10)
6. ekspertyza prawna dot. nawoływania do popełnienia przestępstwa masowego zamachu (art. 126a zw. z art. 118a k.k.), M. Urbańczyk (11)
7. ekspertyza prawna dot. publicznego propagowania faszystowskiego lub innego ustroju totalitarnego, K.Kudyba (12)
8. ekspertyza prawna dot. publicznego znieważenia grupy ludności z powodu dyskryminacyjnego, K.Kudyba (13)
9. ekspertyza prawna dot. publicznego nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, K.Kudyba (14)
10. ekspertyza prawna dot. możliwości kwalifikacji prawnej zdarzenia jako wypełniającego znamiona czynu określonego w art. 256, K.Kudyba (15)
11. ekspertyza prawna dot. sprzedaży koszulek nazistowskich na Allegro, D.Błaszak (16)
12. ekspertyza prawna dot. mowy nienawiści w utworach muzycznych, D.Głowacka (17)
13. ekspertyza prawna dot. publicznego nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, K. Kudyba (18)

14. ekspertyza prawna dot. znieważenia z powodu przynależności narodowej, M. Urbańczyk (19)
15. ekspertyza prawna dot. propagowania ustroju nazistowskiego, M. Urbańczyk (20)
16. propagowania ustroju nazistowskiego, D. Błaszak (21)
17. prawnokarnej kwalifikacji zachowania kibiców, A. Demenko (22)
18. ekspertyza prawna dot. dyskryminacji osób homoseksualnych, K. Kudyba (23)
19. ekspertyza prawna dot. pochwalania i nawoływania do przestępstwa wobec kobiet, Z. Warso (24)
20. ekspertyza dot. znamienia artystyczności jako okoliczności wpływającej na prawną kwalifikację czynu - kontekst mowy nienawiści, J. Dąbrowski (25)
21. ekspertyza dot. antysemitckiego wpisu internetowego, A. Demenko, A. Orfin (26)
22. ekspertyza dot. odpowiedzialności administratorów stron internetowych za publikowane przez użytkowników treści, D. Głowacka (27)
23. ekspertyza dot. antysemitckiej mowy nienawiści, K. Jankowska (28)
24. ekspertyza dot. granic swobody wypowiedzi wobec ochrony osób z niepełnosprawnościami, K. Jankowska (29)
25. ekspertyza dot. znieważenia ze względów etnicznych, M. Urbańczyk (30)

- 09.2015 – Ustalono wspólnie z Zarządem tytuł: „Formy dyskryminacji i metody jej zwalczania - Przewodnik dla organów ścigania”. Wykonana została korekta językowa pozyskanych wcześniej tekstów (Marek Gumkowski - wolontariat) i opracowany został wstęp (Paula Sawicka – wolontariat) do przewodnika przeznaczonego dla organów ścigania.

- 06.11.2015 - przekazaliśmy 720 egzemplarzy Przewodników dla organów ścigania „Formy dyskryminacji i metody ich zwalczania” do siedziby Prokuratury Generalnej (p. Lidia Mazowiecka). Zostaną one przekazane do jedenastu prokuratur apelacyjnych w całej Polsce i rozdzielone pomiędzy prokuratorów w Prokuraturze Generalnej (6 egzemplarzy zostanie przekazanych do poszczególnych departamentów oraz 6 dla członków Zespołu Doradców ds. Ofiar Przestępstw).

- od wydrukowania przewodnika, wysłaliśmy (do 09.11.2015) 216 przewodników:

1. Fundacja Klamra - 60
2. Fundacja Pozytywnych Zmian - 1
3. Stowarzyszenie Homo Faber Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Lublinie - 6
4. Fundacja dla Wolności - 1
5. Stowarzyszenie Akceptacja Filia Zielona Góra - 1
6. Fundacja Dom Pokoju Wrocław - 60
7. Kampania przeciw Homofobii - 10
8. Muzeum Historii Żydów Polskich Polin - 3
9. Lambda - 60
10. Fundacja Autonomia - 2
11. Osoby prywatne (20) - 120

- 11.01.16 na prośbę koordynatorki projektu dostaliśmy uwagi zwrotne z 7 prokuratur (z 11, do których wysłaliśmy przewodniki) dot. przewodnika. Uwagi i wnioski dot. przydatności bądź braków w przewodniku udostępnił na stronie: <http://www.otwarta.org/przewodnik-dla-organow-scigania-uwagi-i-opinie-prokuratorow/>

- (02.10.15) w Dużym Formacie do Gazety Wyborczej ukazał się artykuł Lidii Ostałowskiej, w którym odwołuje się do przydatności Przewodnika OR (mowa jest o tym, jak można

przeciwdziałać mowie nienawiści w przestrzeni publicznej). <http://www.otwarta.org/lidia-ostalowska-o-przewodniku-dla-organow-sciigania/>

*** BUDOWANIE SIECI NA RZECZ TOLERANCJI**

Od września 2015 r. Otwarta Rzeczpospolita nawiązała współpracę z następującymi grupami formalnymi i nieformalnymi:

Obywatelski Pakt na rzecz Mediów Publicznych – z inicjatywy Obywateli Kultury, Obywateli Nauki i Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych we współpracy z otwartą koalicją organizacji, ruchów i stowarzyszeń obywatelskich, kulturalnych i społecznych zainaugurowano debatę nad kształtem mediów publicznych. OR dołączyło do Paktu (14.03.16).

Nieformalna grupa aktywistów ze Szczecina, sympatyków i członków naszego Stowarzyszenia. 21 listopada 2015 r. odbyło się w Szczecinie spotkanie członkini Zarządu Otwartej Rzeczpospolitej Magdaleny Czyż z. Zaoferowaliśmy pomoc w nagłaśnianiu medialnym i środowiskowym inicjatyw grupy. Obopólna współpraca wiązałaby się także z promocją portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org przez grupę szczecińską. Podczas Rady OR (12.03.2016) postanowiono, że grupa będzie stanowiła pod względem formalnym oddział terenowy Otwartej Rzeczpospolitej w Szczecinie. Informacje o ich działaniach zamieszczamy pod linkiem: <http://www.otwarta.org/kategoria/kim-jestesmy/grupa-szczecinska-or/>

Ludzie ponad granicami – ogólnopolska kampania wspierająca uchodźców w Polsce, zorganizowanej przez oddolną grupę „Migracja to nie zbrodnia”. Grupę tworzą ludzie z całej Polski o różnym pochodzeniu etnicznym i narodowym, pragnący przełamać pełną uprzedzeń narrację nt. migrantów i migrantek, dominującą w debacie publicznej. Od października Otwarta promuje, wspiera i upowszechnia ich działania.

Akcja Demokracja – współpraca i wsparcie poprzez przekazywanie listą mailingową apeli i listów z prośbą o podpisy, udostępnianie wydarzeń na FB

Oświęcim miasto pokoju – w sprawie nienawistnych wpisów na fanpage grupy – zgłoszone do prokuratury przez portal: <http://www.zglosnienawisc.otwarta.org/incydent/879>

Wybieraj bez hejtu! – promowanie inicjatywy przez OR (od 03.10.2015), uczestnictwo w akcji (06.10.2015)

Udostępnianie wydarzeń i wymiana informacji na facebooku z grupami nieformalnymi:

Stop islamofobii w Polsce

Cudzoziemiec – taki sam człowiek jak Ty

Czerwona Kartka dla rasizmu

Objęliśmy patronatem następujące wydarzenia:

- (10.03.16) książka Kingi Kosińskiej pt. „Brudny róż. Zapiski z życia, którego nie było”.
- (10.03.16) międzynarodowa konferencja pt. „W poszukiwaniu europejskiej doktryny wolności słowa” Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- (05.01.16) seminarium pt. „Uchodźstwo – przyczyna czy skutek pogwałcenia praw człowieka?” Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poznań;
- (12.15) książka „Nie-Obcy. 23 opowieści, żeby się nie bać”.

*** UDZIAŁ W SZKOLENIACH, DEBATACH I KONFERENCJACH ZWIĄZANYCH Z TEMATEM PROJEKTU – POŚREDNIA PROMOCJA IDEI PROJEKTU, SIECIOWANIE**

W ramach działania (F4) zakładającego udział pracowników zaangażowanych w realizację projektu w szkoleniach związanych z tematyką projektu, warsztaty, debaty i wydarzenia, w których braliśmy udział.

(06.02.2016) Udział w proteście „Antypegida – przeciw faszyzacji Europy”, plac Zamkowy (D. Wutke)

(02.02.2016) Udział w spotkaniu „Jak skutecznie zgłaszać niezgodne z prawem i regulaminem treści w serwisach Agory?” –Państwo Miasto, spotkanie organizował HejtStop przy współpracy moderatorów serwisów Agory (D. Wutke)

(27.01.2016) Udział w XI Międzynarodowym Dniu Pamięci o Ofiarach Holokaustu, plac przed Muzeum POLIN

(20.01.2016) Udział w Komisji Dialogu Społecznego ds. Równego Traktowania (D. Wutke)

(19.01.2016) Spotkanie (kontynuacja po 18.12.2015) w Biurze w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich grupy roboczej ds. akcji edukacyjnej (K. Marcinkowska, M. Gumkowski).

(14.01.2016) Spotkanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich (K. Marcinkowska, M. Gumkowski).

(14.01.2016) Udział w dyskusji „Współczesne wyzwania dialogu międzyreligijnego” – Muzeum POLIN (D. Wutke)

(10.12.2015) II Międzynarodowa Konferencja dla Uczniów, Studentów i Doktorantów "O wolności i prawach człowieka. Gdy słowa zabijają" w ramach obchodów Dnia Praw Człowieka w Oświęcimiu (D. Wutke)

(18.12.2015) Spotkanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie zwalczania mowy nienawiści w internecie (K. Marcinkowska).

(30.11.2015) – „Gest bez słów. 45 lat po ukłęknięciu Willey’go Brandta”, Muzeum Historii Żydów Polskich (D. Wutke)

(27.11.2015) "Czy antysemityzm jest poglądem?" spotkanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich z inicjatywy Stowarzyszenia Czulent (M. Gumkowski, M. Wieczyńska)

(19.11.2015) – spotkanie z kandydatami na Prokuratora Generalnego, Collegium Civitas, organizowane przez Fundację Helsińską (D. Wutke)

(13.11.2015) Spotkanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie zwalczania mowy nienawiści w internecie (M. Gumkowski).

(10.11.2015) – „Obelga i pięść – stan debaty publicznej w Polsce”, Teatr Powszechny w Warszawie, organizowana przez Medium Publiczne (D. Wutke)

(07.11.2015) – demonstracja „Solidarność zamiast nacjonalizmu”, Warszawa (D. Wutke)

***WSPÓŁPRACA Z PARTNEREM – FUNDACJA KLAMRA**

W ramach projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” Parter - Fundacja Klamra:

1) promuje portal www.zglosnienwisc.otwarta.org – Dariusz Paczkowski mówi o nim w wywiadach, podczas akcji artystycznych, podczas prowadzonych przez siebie warsztatów (Koło). Wszystkie wydarzenia, podczas których Dariusz Paczkowski promować portal zglosnienawisc.otwarta.org wymienione są na stronie Partnera: www.klamra.org/wydarzenia.

03.11.2015 – przekazaliśmy 60 egz. Przewodnika dla Fundacji Klamra

07.10.2015 w ramach ogólnopolskiej akcji „Mow@ Miłości” realizowanego przez naszego Partnera - Fundacja KLAMRA, powstał mural, na którym pojawiła się nazwa portalu

www.zglosnienawisc.otwarta.org.

(https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1151240011556819&set=a.1151237478223739.1073741909.100000124947836&type=3&hc_location=ufi).

Promocja portalu w lokalnej prasie:

<http://www.zywiecki24.pl/index.php/nowiny/3/z-gminy-zywiec/item/3062-kampania-hejtstop>

2) wspiera w działaniach monitoringowych przekazując informacje dotyczące nienawistnych zjawisk w skali całego kraju, ale także dobrych praktyk i działań antydyskryminacyjnych podejmowanych w Polsce;

3) uzupełnia nasze działania w praktyce, prowadząc warsztaty i kontaktując się bezpośrednio z osobami, które mogą być narażone na nienawiść bądź mogą być świadkami nienawiści – a więc powinni wiedzieć, dlaczego ważne jest zgłoszenie takich incydentów na portal.

4) pomaga w dystrybucji przewodnika dla organów ścigania w Polsce;

3. Osiągnięte rezultaty

Podsumowanie rezultatów ilościowych całego projektu

- rodzaje usług i produktów, które powstały podczas projektu:

1. portal www.zglosnienawisc.otwarta.org

2. nowa wersja graficzna strony www.otwarta.org (dodanie kolumny MONITORING, zakładki dot. projektu i ekspertyz zleconych podczas projektu)

3. Przewodnik dla organów ścigania „Formy dyskryminacji i metody ich zwalczania” (nakład: 1400 egz.)

4. 30 ekspertyz (w tym prawnych, językowych i socjologicznych) udostępnionych na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org (zakładka „ekspertyzy” oraz strony incydentów, których ekspertyzy dotyczą), stronie www.otwarta.org (zakładka „ekspertyzy”) oraz wysyłanych do członków i sympatyków Otwartej Rzeczypospolitej.

5. uaktualnione foldery informacyjne dot. działalności Otwartej Rzeczypospolitej w dwóch wersjach językowych (pl. 1000 szt. + eng. 1000 szt.), sfinansowane w ramach rozwoju instytucjonalnego (mat. Info. I promocyjne);

6. zorganizowanie dwóch Debat otwartych w partnerstwie z Teatrem Polskim. Temat debat ustalany był przez Paulę Sawicką we współpracy z Magdaleną Czyż. (07.12.2015) „Polska dla ludzi!” dedykowana prof. Zofii Kuratowskiej i (26.04.2015) "Warto być przyzwoitym..." czyli o tym jak zachować przyzwoitość w nieprzyzwoitym świecie?

- ile osób z nich skorzystało / uczestniczyło w działaniach

Ad. 1 - liczba incydentów zgłoszonych przez internautów i Partnera (Fundacja Klamra): 1546 (z tego w toku: 244, liczba incydentów zamkniętych: 229, liczba incydentów odrzuconych: 1073)

Ad. 2 - statystyki ze strony internetowej www.otwarta.org od 2014.09 do 14.04.2016:

Ilość wejść na stronę - liczba sesji: 78 846

Użytkownicy mający co najmniej jedną sesję: 61 870

Łączna liczba odsłon strony: 163 622

Nowi użytkownicy: 78,14 %, powracający użytkownicy: 21,7 %

Użytkownicy korzystający z wersji angielskiej: 7,48 %

Użytkownicy z Warszawy: 34,92%; z Poznania: 4,74%; z Wrocławia: 4,42%, z Lublina: 1,81%; z Krakowa: 6,45%; z Gdańska: 28,4%; z Łodzi: 2,20%

Ad. 3 - Nakład: 1400 egz., z tego:

720 egz. zostało przekazanych do jedenastu prokuratur apelacyjnych w całej Polsce, 120 egz. do osób prywatnych, 60 egz. do Fundacji Klamra, 6 egz. do Stowarzyszenie Homo Faber w Lublinie, 60 egz. do Fundacji Dom Pokoju Wrocław, 60 egz. do Lambdy, 10 egz. do Kampanii przeciw Homofobii, 3 egz. do Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, 2 egz. do Fundacji Autonomia, po jednym egzemplarzu do Fundacji Pozytywnych Zmian, Fundacji dla Wolności, Stowarzyszenia Akceptacja Filia Zielona Góra.

INTERWENCJE PRAWNE I SPOŁECZNE:

- liczba zgłoszonych do prokuratury incydentów: 420

- liczba zgłoszonych do prokuratury zażaleń: 52

- udzielono ok. 60 interwencji telefonicznych (z biura – nie licząc rozmów prywatnych) w sprawach rozpowszechniania nienawistnych treści

- liczba stron internetowych z nienawistnymi treściami zgłoszonych do administratorów tych stron: 80

- liczba wystosowanych pism/apeli w sprawach zw. z nienawiścią: 15

- liczba podpisanych przez Otwartą pism/apeli zw. z tolerancją, przeciwdziałaniem nienawiści: 18

- liczba fanów fanpage Otwarta Rzeczpospolita na facebooku: 6 412 (na dzień 19.04.2016);

- statystyki z Fanpage'a na portalu Facebook od 2014.09 do 2016.04.18:

Średni zasięg postów – 133 327, komentarze (średnia) – 719, udostępnienia – 553, reakcje: 3 457

Ad. 4 – ekspertyzy były udostępniane na stronie OR, portalu oraz wysyłane na bieżąco mailowo członkom (145 osoby) i sympatykom OR (273 osoby). Razem: 418 osoby.

Podsumowanie rezultatów jakościowych

Odnosząc się do sformułowanych we wniosku projektowym rezultatów z realizacji projektu (punkt B6), zauważamy że:

- (1) Zwiększyła się gotowość obywateli, zwłaszcza młodych ludzi do reagowania na wszelkie przejawy dyskryminacji i związanej z nią nietolerancji. Wyraża się to realnym wzrostem zgłoszeń na portal www.zglosnienawisc.otwarta.org oraz bardziej „świadomą” formą i „jakością” zgłoszonych incydentów. Przez pierwsze 3 miesiące zgłoszenia miały treść ogólną lub stanowiły po prostu krytykę naszych działań. Od kwietnia 2015 r. zaobserwowaliśmy wzrost

zgłoszeń opisanych w sposób wskazujący na coraz większą świadomość tego, czym jest mowa nienawiści, gdzie leży granica między zwykłym obrażaniem, a nawoływaniem do nienawiści i co należy zgłosić jako przestępstwo. Poza osobami prywatnymi oraz grupami już działającymi w tym zakresie, zanotowaliśmy wysokie oddziaływanie na opinię publiczną i wzrost świadomości istnienia tego problemu wśród młodzieży i odbiorców naszych działań (internautów, osób uczestniczących w debatach, podpisujących apele, itp.). Poza coraz większą ilością zgłoszeń na portal i ich znacznie wyższą „jakością” merytoryczną, otrzymujemy także na adres otwarta@otwarta.org sporo maili z prośbą o objaśnienie tego, czym właściwie jest mowa nienawiści, co jest przestępstwem, gdzie leży granica wolności słowa. Zważywszy na to, że pytania pochodzą zazwyczaj od ludzi młodych (od ok. 15 lat do 35), podejrzewamy, że to zainteresowanie mogło być spowodowane popularyzacją idei portalu przez nas podczas wydarzeń kulturalnych (Warszawski Dzień Różnorodności, Woodstock, warsztaty przez nas organizowane) oraz przez samych internautów. Np. w komentarzach internautów zamieszczanych pod artykułami dot. mniejszości narażonych na dyskryminację (np. uchodźców, LGBT, Żydów), często pojawia się informacja o tym, że należy mieć na uwadze to, jak wyrażamy własne opinie, by nie „trafić” na portal www.zglosnienawisc.otwarta.org. Dostrzegamy paradoksalnie, że także potencjalni „hejterzy” zaczynają mieć świadomość tego, że mowa nienawiści może być przestępstwem i nienawistne zachowania mogą być karane. Dostajemy też listy z „przeprosiniami” od hejterów (zamieszczamy je na podstronie projektu).

(2) Powstała sieć inicjatyw obywatelskich na rzecz tolerancji i przeciwko nienawiści, w której biorą też udział członkowie Otwartej Rzeczypospolitej. W punkcie 2B „Podsumowanie działań” (budowanie sieci) niniejszego sprawozdania znajduje się spis organizacji i grup, z którymi Otwarta nawiązała współpracę.

(3) Wykaz interwencji podejmowanych w okresie trwania projektu udostępniany był na bieżąco na podstronie projektu. Liczba interwencji w toku widoczna jest na portalu administracyjnym www.zglosnienawisc.otwarta.org.

(4) Został wydany Przewodnik dla organów ścigania „Formy dyskryminacji i metody ich zwalczania”.

(5) Zlecono ekspertom i udostępniono 30 opracowań prawnych, socjologicznych i językowych wykorzystujących materiał z podejmowanych interwencji.

(6) Powstała zakładka na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org (<http://zglosnienawisc.otwarta.org/dobre-praktyki>) opisująca dobre praktyki i przeznaczona dla organizacji i działaczy propagujących tolerancję.

(7) Powstał portal www.zglosnienawisc.otwarta.org, który w znacznym stopniu zwiększył zasięg i efektywność działań Otwartej Rzeczypospolitej

Długofalowe korzyści, jakie przyniósł projekt, to:

- powstanie i sprawne działanie portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org, jego wzrastająca popularność wśród osób, które chcą zgłaszać nienawistne incydenty a także jego wartość dydaktyczna (potwierdzenie m.in. od studentów i wykładowców prawa z Poznania i Warszawy);
- powstanie Przewodnika dla organów ścigania i informacje zwrotne na jego temat nie tylko od prokuratorów i policjantów/ek, ale i od pracowników/czek organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;
- możliwość dołączania ekspertyz prawnych, które powstały w ramach opracowywania merytorycznego informacji zawartych na portalu, do zgłoszeń i zażaleń wysyłanych na prokuraturę.

Obserwujemy wymierne korzyści ze **współpracy z partnerem** – Fundacją Klamra: przekazujemy sobie informacje odnośnie incydentów, wspieramy w zakresie zbierania podpisów pod apele, a od momentu uruchomienia portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org członkowie Klamry upowszechniają go podczas własnych akcji oraz wypowiedzi w radio i telewizji. Dzięki promocji naszego portalu podczas prowadzonych przez Darka Paczkowskiego działań artystycznych i warsztatów, nasze działania nabierają ogólnopolskiego oddźwięku. Wsparcie projektu przez Fundację Klamra było też istotne w kwestii rozpowszechnienia Przewodnika dla organów ścigania (także promocji jego wersji elektronicznej).

Trwałość rezultatów

Koncepcja projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” zrodziła się z wcześniejszej działalności Otwartej w celu jej usprawnienia (powstanie portalu jako narzędzia porządkującego zgłaszanie incydentów i angażującego społeczeństwo) i wzbogacenia o tzw. bazę wiedzy przygotowanej przez ekspertów (Przewodnik dla organów ścigania oraz ekspertyzy). Problematyka związana z reagowaniem i zwalczaniem mowy nienawiści, uświadamianiem opinii publicznej o przestępstwach z nienawiści oraz problemach, na które narażone są grupy mniejszościowe, będzie niewątpliwie tematem przyszłych działań Otwartej Rzeczypospolitej.

Kontynuacja działań podjętych podczas projektu będzie polegać na:

- dalszej obsłudze portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org (przyjmowaniu od internautów oraz edycji zgłoszeń incydentów, uzupełnianiu już wpisanych incydentów o odpowiedzi/podejmowane przez nas kroki);
- monitorowaniu nienawistnych zdarzeń i zjawisk w przestrzeni publicznej oraz Internecie. Informacje te będą zamieszczone w podzakładce MONITORING utworzonej podczas projektu na stronie www.otwarta.org;
- podejmowaniu interwencji prawnych i obywatelskich;
- zleceniu kolejnych ekspertyz prawnych, językowych, socjologicznych na podstawie informacji zawartych na portalu;
- kontynuacji debat eksperckich.

Planowane jest też wydanie „Raportu o mowie nienawiści” w postaci publikacji internetowej i/lub papierowej, który będzie porównaniem wyników projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” ze stanem bieżącym.

Wyżej wymienione działania będą kontynuowane niezależnie od tego, czy zostaną pozyskane środki na ten cel – jeśli środki będą ograniczone, działania będą prowadzone na zasadzie wolontariatu (członkowie Zarządu, Rady, studenci/cki).

Informacje o projekcie i jego rezultatach są zamieszczane na bieżąco na stronie internetowej Stowarzyszenia i wysyłane newsletterem. Nawiązanie do wyników i analiz przeprowadzonym podczas projektu pojawią się w planowanych przez Otwartą publikacjach. Informacje zawarte na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org są i będą wykorzystywane jako baza danych przez studentów/cki prawa oraz inne osoby zajmujące się tematem przestępstw motywowanych nienawiścią (o przydatności dydaktycznej portalu można przeczytać tutaj: <http://www.otwarta.org/przydatnosc-dydaktyczna-portal-u-www-zglosnienawisc-otwarta-org/>).

Z Partnerem – Fundacją Klamra i Darkiem Paczkowskim jesteśmy w ciągłym kontakcie (tu przede wszystkim Paula Sawicka i Damian Wutke). Nadal będziemy dzielić się informacjami w kwestiach związanych z mową i czynami motywowanymi nienawiścią, formułować wspólnie apele, uczestniczyć i promować nawzajem swoje działania, wspierać.

4. Dokumentacja

- Przewodnik dla organów ścigania: http://www.otwarta.org/wp-content/uploads/2015/10/OR-Przewodnik_v3_19.11.2015_XS.pdf

- 30 ekspertyz: w zakładce „Ekspertyzy”: <http://www.zglosnienawisc.otwarta.org/poradnik-obywatela>

- foldery informacyjne dot. działalności Otwartej Rzeczypospolitej w dwóch wersjach językowych (pl. 1000 szt. + eng. 1000 szt.):
<http://www.otwarta.org/wp-content/uploads/2011/11/Folder-OR-2015-PL.pdf>
<http://www.otwarta.org/wp-content/uploads/2011/11/Leaflet-OR-2015-ENG.pdf>

Wszystkie **wydarzenia** realizowane w ramach projektu dokumentowane są na podstronie dotyczącej projektu: <http://www.otwarta.org/index.php/kategoria/projekty-realizowane/projekty-realizowane-spolectenstwo-na-rzecz-tolerancji/>

- (07.12.2015) IX Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego „Polska dla ludzi!” dedykowana prof. Zofii Kuratowskiej <http://www.otwarta.org/ix-debata-otwartej-rzeczpospolitej-i-teatru-polskiego-za-nami/>

- (26.04.2015) X Publiczna Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana. Obrady pod hasłem "Warto być przyzwoitym..." czyli o tym jak zachować przyzwoitość w nieprzyzwoitym świecie?
<http://www.otwarta.org/kategoria/debaty/debaty-zorganizowalismy/>

Linki do ogólnodostępnych listów, apeli, oświadczeń OR, artykułów:

- (14.04.2015) List otwarty prof. Jerzego Jedlickiego do Łukasza Kamińskiego
http://otwarta.org/wp-content/uploads/2016/04/Przeciw_narodowej_niepami%C4%99ci.pdf

- (07.12.2015) artykuł o debacie OR w gazecie wyborczej
<http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/1,34862,19303822,polska-dla-ludzi-dosc-nienawisci-przyjdz-na-debate.html>

- (01-07.10.2015) o Otwartej Rzeczypospolitej w Internecie
<http://wiadomosci.onet.pl/krakow/odpowiedza-przed-sadem-za-rasistowskie-wpisy-w-internecie/586mrh>
<http://wpolityce.pl/polityka/267602-niesiolowski-palikota-kuczynski-zamilkna-rusza-kampania-przeciw-nienawisci-wyberam-bez-hejtu>
<http://www4.rp.pl/Kraj/310069843-Wyberam-bez-hejtu--kampania-przeciw-nienawisci.html>
<http://wyborcza.pl/1,75478,18981829,krzysztof-karsznicki-kandydatem-na-prokuratora-generalnego.html>

- (12.11.2015) list do Podlaskiego Kuratora Oświaty w sprawie nauczyciela, który sformułował zadanie „ilu uchodźców trzeba utopić, aby dopłynąć do celu” - <http://www.otwarta.org/list-do-podlaskiego-kuratora-oswiaty/>

- (12.11.2015) odwołanie od decyzji Prokuratury, umarzającej postępowanie w sprawie piosenki „Zakaz pedałowania”, napisane przy pomocy prawników z Lambda Warszawa - <http://www.otwarta.org/zakaz-pedaowania-odwolujemy-sie-od-decyzji-prokuratury/>

- (07.10.2015) w wiadomości onet mowa o kampanii „Wyberam bez hejtu – kampania przeciw nienawiści nie tylko przed wyborami” i promocji portalu www.zglosnienawisc.pl przez prezesa OR
<http://wiadomosci.onet.pl/kraj/wyberam-bez-hejtu-kampania-przeciw-nienawisci-nie-tylko-przed-wyborami/4fnzm8>

- (02.10.2015) artykuł Jacka Szydłowskiego w Dzienniku Wschodnim dot. działań OR: „Rasistowskie hasła w internecie, na meczu i podczas marszu. Prokuratura wszczyna postępowania”
<http://www.dziennikwschodni.pl/lublin/n,1000168430,rasistowskie-hasla-w-internecie-na-meczu-i-podczas-marszu-prokuratura-wszczyna-postepowania.html>

- (15.10.2015) apel w ramach Międzynarodowego Dnia Uchodźcy
<http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/10/15-X-Dzie%C5%84-Solidarno%C5%9Bci-z-Uchod%C5%BAcami.pdf>

- (01.10.2015) apel o wzmożenie działań podległych jej służb w zwalczaniu mowy nienawiści wobec imigrantów. <http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/10/15-X-Dzie%C5%84-Solidarno%C5%9Bci-z-Uchod%C5%BAcami.pdf>

- (01.10.2015) audycja dot. działań Otwartej Rzeczypospolitej w zakresie zwalczania mowy nienawiści (dot. słupskiego marszu antyimigracyjnego) i artykuł w Radio Słupsk: <http://www.radio.slupsk.pl/pl/artykul/otwarta-rzeczpospolita-sprzeciwia-sie-mowie-nienawisci.12138.html>

- (30.09.2015) zawiadomienie do Prokuratury Okręgowej w Słupsku dot. manifestacji „Słupszczanie przeciw imigracji – Marsz w obronie polskich miejsc pracy”
http://otwarta.org/wp-content/uploads/2015/09/CCF20150929_00000.pdf

- (14.09.2015) debata w Polskie Radio 24 - Debata Poranka: Uchodźcy - szansa czy zagrożenie?
<https://www.polskieradio.pl/130/2351/Artykul/1504576,Debata-Poranka-Uchodzcy-szansa-czy-zagrozenie>

- (14.09.2015) artykuł w METRO o portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org:
<http://metrocafe.pl/metrocafe/1,145523,18810176,internetowa-mowa-nienawisci-kwitnie-juz-kilkaset-spraw-do-prokuratury.html#a=7&c=9>

ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY

1. Podsumowanie działań

Od złożenia poprzedniego sprawozdania, czyli od sierpnia 2015 r. realizujemy działania na rzecz wzmocnienia organizacji zgodnie z planem zapisanym we wniosku projektowym (punkt D1, D2): uruchomiliśmy i korzystamy z portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org, uporządkowaliśmy i korzystamy z procedur monitorowania opracowanych przez Jana Herczyńskiego, we współpracy z Koordynatorem ds. monitoringu Damianem Wutke i Karoliną Marcinkowską (dostępne pod linkiem: <http://www.otwarta.org/procedury-dot-monitoringu-w-ramach-projektu-spoleczenstwo-na-rzecz-tolerancji/>).

Zgodnie z planami opisanymi w poprzednim sprawozdaniu okresowym, współpracownicy projektu (Katarzyna Strzałkowska, Damian Wutke, Magdalena Grudzińska, Magdalena Czyż) zostali przeszkoleni w technicznej obsłudze portalu. Analiza informacji zawartych na portalu, dynamiki czy tematyki nienawistnych zdarzeń pozwoliły na dopracowanie tematu kolejnej debaty i wpisanie jej w działania projektowe. Dzięki wpisaniu tematyki debat do projektu udało się rozpowszechnić ideę portalu (informacje podczas debaty, rozdawanie zakładek promujących portal i folderów informacyjnych OR), zaprosić ekspertów, pogłębić omawiane tematy poprzez odnośnienie się do konkretnej bazy wiedzy, jaką jest portal oraz zamieszczane tam ekspertyzy.

Trudności w realizacji projektu pojawiały się na płaszczyźnie komunikacji – zarówno w odniesieniu do przekazu informacji, jak i sprawnego uzgadniania wspólnej reakcji całego Zarządu np. na określone problemy, incydenty zgłaszane na portal czy działania podejmowane w projekcie. Należy stwierdzić, że współpraca z młodymi ludźmi (w tym przypadku wolontariuszami i Koordynatorami zatrudnionymi w projekcie), otwarcie na ich potencjał i pomysły związane z rozwojem instytucjonalnym Stowarzyszenia (m.in. w kwestii promocji: rebrandingu i uwspółcześnienia wizerunku graficznego Otwartej, bądź odnośnie nowych propozycji wydarzeń czy warsztatów), nie przebiegały tak, jak to planowano w założeniach projektu.

2. Osiągnięte rezultaty (ilościowe i jakościowe)

Zmiany, jakie zaszły w organizacji dzięki wsparciu instytucjonalnemu to:

- zaktualizowanie materiałów informacyjnych poprzez wydruk folderów w dwóch wersjach językowych (1000 szt. + 1000 szt.), zawierających informację o projekcie. Wgląd w folderki na stronie: <http://www.otwarta.org/kim-jestesmy/o-stowarzyszeniu/> oraz z portalu: <http://www.zglosnienawisc.otwarta.org/kontakt>;
- uruchomienie portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org, uzupełnienie portalu o opis incydentów, które zostały przez nas odnotowane od początku realizacji projektu (od września 2014 r.);
- zlecenie 30 ekspertyz prawnych i specjalistycznych stanowiących merytoryczne opracowanie informacji zamieszczanych na portalu, ale także dających możliwość dołączania ekspertyz do odwołań wysyłanych na prokuraturę;
- dzięki uruchomieniu portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org skuteczniej zbieramy informacje od internautów odnośnie nienawistnych incydentów, prościej jest też śledzić stan poszczególnych spraw: wyszukiwać incydenty i dołączone do nich informacje uzupełniające, dodawać pliki.
- dzięki dużej ilości zgłoszeń na portalu, mamy wgląd w bieżące nastroje społeczne i w to, jakie grupy są wyjątkowo narażone na nienawiść. W ten sposób łatwiej jest nam „wysondować” temat, którego należy poruszyć podczas planowanych przez nas debat;
- zgodnie z zaplanowanym trybem pracy, koordynatorka projektu zajęła się dokumentacją działań OR w ramach projektu, poprzez bieżące aktualizowanie zakładki dot. projektu na stronie www.otwarta.org, organizowanie zebrań dotyczących projektu i współpracę z Partnerem;
- dzięki pracownikom zatrudnionym do projektu, udaje się – w większym stopniu, niż dotychczas – reprezentować stanowisko OR na wszystkich konferencjach, debatach i spotkaniach.

ZAGADNIENIA PRZEKROJOWE

Dobre rządzenie: zostało uwzględnione w działaniach strażniczych zespołu projektowego. Ogromnym ułatwieniem było powstanie portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org i "uporządkowanie" oraz zbieranie wszystkich danych i dokumentów dotyczących incydentów. Poprzez monitoring incydentów i wyciągane wnioski, ustalaliśmy tematy zleczanych ekspertyz które dołączane były przez nas do zgłoszeń. Uruchomienie portalu i jego promocja (tutaj duża zasługa Partnera) przyczyniła się być może do ożywienia debaty obywatelskiej na tematy (i definicje) związane z mową nienawiści i przestępstwami motywowanymi nienawiścią. Do nowych umiejętności zaliczyć można opanowanie przez 5 członków Stowarzyszenia obsługi portalu a także opracowanie i stosowanie zasad monitoringu. Utrudnieniem stosowania zasady dobrego rządzenia w praktyce w odniesieniu do komunikacji z Zarządem, była trudność z ustaleniem i respektowaniem zasad komunikacji i woluntarystyczny charakter wsparcia udzielanego przez członków Zarządu oraz Rady.

Równe szanse: problem mowy nienawiści, dyskryminacji i nietolerancji podejmowany był w takim samym stopniu wobec kobiet i mężczyzn. W samym Stowarzyszeniu realizowaliśmy podczas projektu zasadę równych szans zarówno w wyborze współpracowników projektu (np. wyłonienie koordynatorki projektu, goście zapraszani do debat czy eksperci przygotowujący ekspertyzy), jak i odbiorców (równy dostęp do portalu, otwarte uczestnictwo w debatach). Wymóg stosowania zasad równości szans jest wpisany w metody działania Stowarzyszenia od momentu jego powstania, także nie wniósł on do realizacji projektu widocznych zmian.

Zrównoważony rozwój: racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi (choćby przesunięcia dokonane podczas projektu) pozwoliły na przeznaczenie środków chociażby na rozwój instytucjonalny: wydanie uaktualnionego folderu (w wersji angielskiej i polskiej) dotyczącego działalności Otwartej Rzeczypospolitej. Ustalenie i trzymanie się harmonogramu projektowego pozwoliło koordynatorce projektu na staranne dobranie m.in. autorów Przewodnika dla organów ścigania czy autorów ekspertyz. W działania projektowe były włączane osoby i środowiska dyskryminowane (m.in. goście debat, autorzy przewodnika).